

Canales ja Guarnido loivat Kissan varjoisilta kujilta

©Valokuva: Vesa Kataisto

Juanjo Guarnido (vas) ja
Juan Díaz Canales vierailivat
Sarjakuvafestivaaleilla
vuonna 2006.

Vesa Kataisto

Kaksimetrisen musta kissaetsivä John Blacksad on valloittanut varsinkin eurooppalaiset sarjakuvanlukijat monella tasolla. ”Erityisesti naiset ovat aivan innoissaan Blacksadista. Hahmosta on tullut heille Corto Maltesen kaltainen eroottinen symboli, vaikka emme kyllä tajua miksi. Blacksadhan on kissa eikä mies”, virnuilevat käsikirjoittaja Juan Díaz Canales ja piirtäjä/värittäjä Juanjo Guarnido muka tietämättöminä luomuksensa viehätysvoimasta.

– Suhtautumisemme sarjakuvaan on kuin animaation tai elokuvan tekoon. Heittelemme ideoita toisillemme aina kun tapaamme, ja sähköpostittelemme ahkerasti. Luonnostelemme molemmat kuvia ja rakennamme storyboardia uutta Blacksad -albumia varten. Jokainen

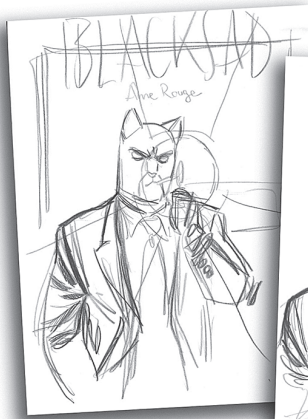
eläinkasvoinen hahmo edustaa tietynlaisia luonnetyyppejä ja persoonallisuutta, kuvailevat Canales ja Guarnido työskentelyprosessiaan.

– Teemme ensimmäiset sivuluonnokset noin tupakka-askin kokoon. Käsikirjoitus ei synny kuva kerrallaan, vaan kohtauksittain, elokuvamaisesti.

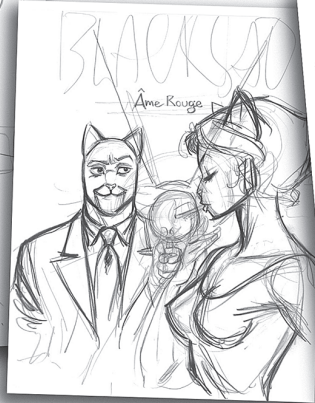
Kolmannen Blacksad -albumin *Âme Rouge* (Punainen sielu) alkukohtaus on kuin Steve McQueen -elokuvasta *Täyskäsi-Kid* (1965). Blacksadia ei näy vielä ensimmäisellä sivulla. Hän astuu ruutuun vasta toisella, jolloin selviää että John Blacksad on pestautunut kasinon turvamieheksi Las Vegasiin. Taustalla räjähtelevät ydinpommikokeiden tuottamat sienipilvet. Kasinon asiakkaat katselevat ihastuksissaan leimahduksia Nevadan autiomaassa, mutta Blacksad on pitkästynt.

©Guarnido/Dargaud

©Guarnido/Dargaud

– Ensimmäiset sivuhahmotelmat ovat hyvin karkeita ja pieniä. Pyrin hahmotamaan niillä sivun komposition. Piirrän varsinaisen luonnoksen A4-kokoon lyijykynällä, ja kopioin sen suuremmalle, tussin ja vesivärin kestäväälle paperille. On mukavampi suunnitella kompositio pienen kokoon, siten voi jo helposti päätellä mikä ruutu tai tilanne vaatii enemmän tilaa, esittelee Guarnido.

– Toimintakohtaukset ovat ajallisesti lyhyitä, mutta vaativat paljon kuvatilaa.

Sarjakuva ja elokuva poikkeavat toisistaan erityisesti ajoituksen kannalta, lukijan lukunopeutta ei voi määrittellä ennakkoon. Elokuvallisia tehokeinoja voi tuki soveltaa, kuten leikata tarinaa ruutu-jaolla: nopeuttaa kerrontaa pienillä ruuduilla tai hidastaa pitkällä, käyttä

eräänlaista pysäytyskuvaa ja näyttää maisemaa, Canales selvittää.

– Sarjakuvassa aika on suhteellista. Mitä enemmän itse luen sarjakuvia, sitä enemmän opin miten saada lukija kiinnostumaan hahmoista. Se on ainoa tapa nopeuttaa juonen kulkua, lukijan pitää kääntää pikaisesti sivua nähdäkseen miten Blacksadin käy, toteaa Guarnido.

– Sarjakuva vaatii enemmän yhteistyötä tekijän ja lukijan välillä kuin elokuva. Elokuviissa annetaan valmiina ellipsi, kohtaus tai siirtymä uuteen tilanteeseen tehdään leikkauksella. Sarjakuvan ellipsi on ruutujen välissä. Jos hahmot eivät kiinnosta lukijaa, koko kohtaus menee hunningolle, eikä sarjakuvan lukeminen onnistu.

Ellipsi on hyvin oleellinen tekijä. Monesti voin katsella hyvin kaunista elokuvaa, josta ei kuitenkaan jää mitään mieleen. Sarjakuvissa ellipsi on vieläkin oleellisempi tekijä hyvin käytettynä.

– Käsikirjoittaessani tarinaa pyrin tehostamaan kuvia siten, että jos kohtauksessa on esimerkiksi vain kahden hahmon dialogia, yritän lisätä yhden tason taustan tapahtumien kautta, ettei juttu jäisi vain puhuvien päiden varaan. Sivutapahtumien ei tarvitse olla visuaalisesti näyttäviä, pääasia että niitä on, Canales hahmottaa.

Musta sydän, punainen sielu

Blacksad -tarinat sijoittuvat 1940 - luvun lopun ja 1950 -luvun alun aikaiseen Amerikkaan. Toisen maailmansodan jälkeen USA eli voimakkaassa rakennemuutosprosessissa, joka vaikutti yhteiskunnan kaikkiin tasoihin. Kylmä sota alkoi hehkua, lisäksi kommunismivainot ja rotukysymykset kuumensivat tunteita, joiden vallassa Canalesin ja Guarnidon antropomorfiset hahmot elävät elämänsä.

– Juonta rakentaessamme käymme sivukaupalla keskusteluja sähköpostitse, pohdimme poliittisia näkökantoja, historiallisia faktoja ja miten Blacksad reagoisi niihin. Niistä suodattuu käsikirjoitus. Tunnettu kommunistien jahtaaja, senaat

©Guarnido/Dargaud

Vasemmalla ja ylhäällä: kansikuvan valmistuminen voi olla monimutkainen ja useamman luonnosvaiheen kautta kulkeva prosessi.

tori Joseph McCarthy esiintyy Punaisessa sielussa kukon hahmossa. Albumin tunnelma on saanut lisäväriä Stanley Kubrickin Tohtori Outolemmestä (1964). Kaikkiaan Punaisen sielun teko oli puolentoista vuoden mittainen prosessi, Guarnido summaa.

Tekijät kertovat, että käsikirjoitus elää koko työskentelyvaiheen ajan. Punaisen sielun luonnosteluvaiheessa löytyi sopiva sävelmä, rakkauslaulu Ol' Black Magic, joka summaa mainiosti Punaisen sielun teemat. Samoin kävi sarjan toisen albumin, Arctic Nationin kohdalla. Siinä Billie Holidayn esittämä Strange Fruit toi rasismia käsittelevään juoneen oikean sävyn, kirjallisen ”taustaväriin”.

– Olemme prosessin jokaisessa vaiheessa valmiita tekemään muutoksia jos kohtaus ei tunnu toimivan. Haluamme tarjota parhaan mahdollisen lopputuloksen.

Alkujaan Blacksadin hahmon kehitti Canales, itsekin taitava piirtäjä ja animaattori. Hänen tyyliinsä oli vain täysin erilainen värikylläiseen nyky-Blacksadiin verrattuna. Canalesia innoittivat film noirin jyrkät mustavalkosävyt. Sivut nähtyään Guarnido innostui miten hienoja mahdollisuuksia kovaksikeitetyn dekkaritarinan kertominen eläinhahmojen kautta tarjoaa.

Aivan niin helposti ei Blacksad kuitenkaan syntynyt. Guarnido on alkujaan animaattori, joka työskenteli mm.

Guarnido/Dargaud

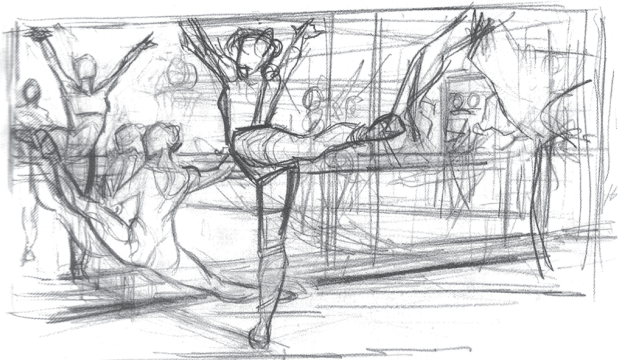
Disneylle (The Goofy Movie), kunnes yhtiö päätti lopettaa animaatioiden teon Ranskassa. Tämän jälkeen hän tarjosi töitään Marvelille, joka etsi uusia (ja edullisia) kykyjä Euroopasta. Kohtalon oikusta tai johdatuksesta Guarnido oli ainut puolesta tusinasta tarjokkaasta, jonka työnäytteet eivät innostaneet Ihmefirmaa. Tyhjään ei sekään hanke sentään päättynyt, tuolloin Marvelille työskennellyt

Anthya Flores on nykyisin Guarnidon vaimo. Flores on ollut mukana kääntä-mässä ja toimittamassa kahta ensimmäistä Blacksad-albumia englanniksi.

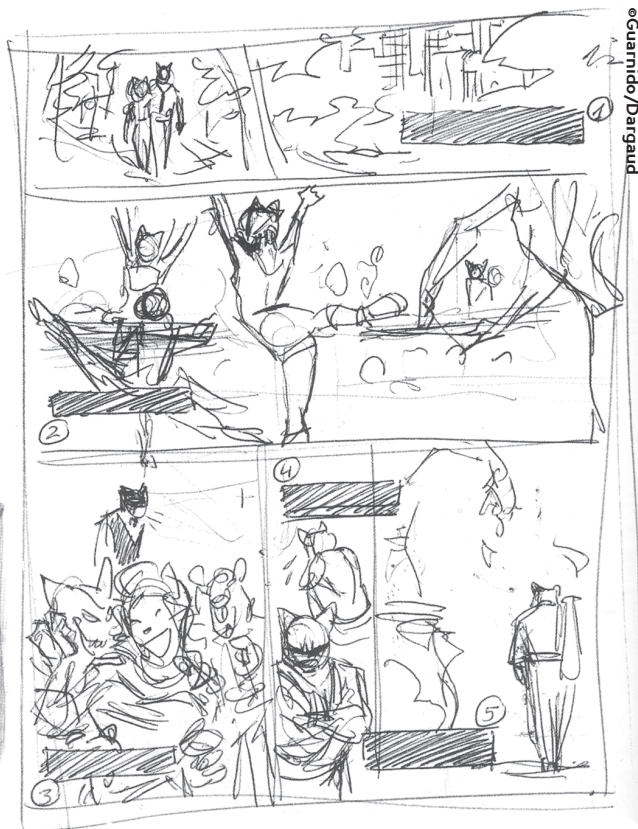
Animaatioista antropomorfiikkaan

Televisio-animaatioprojektin yhteydessä tutustuneet Canales ja Guarnido olivat 1990-luvun alusta alkaen tuumineet sarjakuvaprojektia, joka olisi molemmille ensimmäinen pitkä sarjakuvatyö. Koska Espanjassa sarjakuvantekijöille ei ole juurikaan töitä, ranskalainen Dargaud tuli Blacksadin julkaisijaksi. Albumit tehdään edelleen espanjaksi, mutta ne julkaistaan ensin ranskan kielellä.

– Olin lukenut vain suhteellisen vähän sarjakuvia ennen muuttoani Pariisiin, Guarnido muistelee. Vasta silloin löysin kaikki ranskalaiset ja belgialaiset hahmot, koko Spirou-lehden hahmogallerian, joista en ollut tiennyt juuri mitään, enintään olin lukenut niiden espanjalaisia versioita. Ranskan sarjakuvamarkkinat asettivat työllemme tietyt vaatimukset. Sarjakuvan on oltava värillinen, ja albumien tietyn mittaisia, 48 tai 56 sivua. Vasta menestyksen myötä tarinoiden sivumäärää voi kasvattaa. Silti ensimmäisestä Blacksad -albumista ei löydy kirkkaita värejä. Skaala vaihtelee har-

Kissa varjoisilta kujilta -albumin erillislunnonksia, sivu 8.

Guarnido/Dargaud

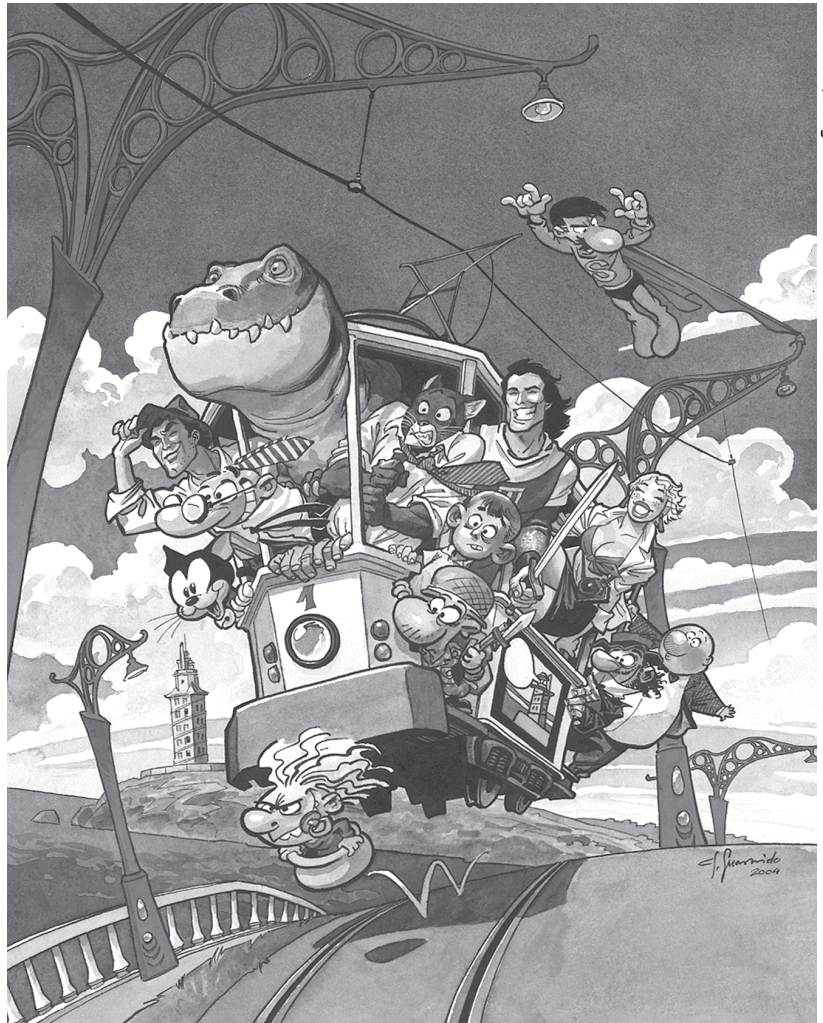
maan ja ruskehtavan välillä, koska se on lähempänä Chandlerilaisen trillerin kerrontatapaa. Halusin silti tuoda mukaan paljon sävykkyyttä, ja loin sitä graafisen ilmaisun kautta.

Canales hehkuttaa Guarnidon piirrosten kolmiulotteista valaisua. - Hän on valon ja värin mestari. Blacksadin tarinoissa värit kehittyvät vähitellen, samaan tyyliin kuin elokuviissakin tapahtui: 1920-luvun seepia muuttuu sävykkäämmäksi, värit kirkastuvat mutta dramaattisuus säilyy. Arctic nation -albumissa värien käyttö on jo kohdistetumpaa ja intensiivisempää. Tarinan avainväri on punainen.

Hahmoja luodessaan Guarnido kertoo tutkivansa valokuvista ihmisten kasvonpiirteitä ja mitä ne ilmaisevat, mikä rooli, mikä "eläinmaski" kullekin hahmolle sopisi.

- Ideani luonnostuvat nopeasti paperille, tilanteet kehittyvät useiden väivaiheiden kautta. Luonnostelen yksittäisiä ruutuja ja teen väri- ja valaistuskokeiluja. Albumien painatusvaiheen seuraaminen on erittäin tarkkaa työtä, että vesivärit toistuivat juuri originaalin mukaisesti. Kun samat koneet pyörivät koko ajan painaen erilaista materiaalia, kirjoja, lehtiä ja sarjakuvia, täytyy olla huolellinen että säädöt ovat kulloinkin oikeat. Olen kyllä hyvin tyytyväinen tähänastisiin tuloksiin.

- En kirjoita valmista ruutujakoa ja puutun harvemmin väriytykseen. Kuvii otan kantaa vain silloin jos jokin kohta vaatii mielestäni ehdottomasti tiettyä alkuperäisotosta. Se onnistuu, jos molemmilla on käytössään sama lähde: "Katso sivulta 1002, sieltä alakulmasta kuva 1960-luvun New Yorkista, siinä on

eGuarnido/Bargaud

Viñetas desde o Atlánticon, Coruñaassa pidettävän sarjakuvafestivaalien juliste.

kivat värit", Canales naurahtaa.

Tekijät toteavat, että kunnon dekkaritarinan teko tiettyssä määrämässä on haastavaa. Sivuja ei ole tuhlettavaksi, toimintakohtaus imaisee nopeasti useam-

man, mutta hiljaisetkin jaksot vaativat tilaa. Prosessin kypsyttely on hidasta, mutta toivoa on, että neljäs Blacksad -albumi ilmestyisi vielä tällä vuosikymmenellä.

Juan Díaz Canales s. 1972

- Opiskeli animaationtekoa 18-vuotiaasta lähtien.
- Perusti 1996 kolmen piirtäjä-kumppanin kanssa studion, Tridente Animationin Madridiin.
- Käsikirjoittanut useita sarjakuvia ja animaatioita.
- Ohjaa tv-animaatiosarjoja ja pitkiä animaatioelokuvia.

Juanjo Guarnido s. 1967

- Opiskeli Granadan taidekoulussa maalausta.
- Sarjakuvia ja kuvituksia fanzineihin sekä Espanjan Marvelille.
- Muutti vuonna 1990 Madridiin animaationtekijäksi.
- 1993 - 2001 Studios Walt Disney de Montreuil, Pariisi.
- Töitä Disneylle mm. Hessian elokuva (layout), Notre-Damen kellonsoittaja (layout), Herkules (Häideksen animointi), Tarzan (Tarzanin isän ja Saborin animointi), Atlantis (Helgan animointi).
- Ensimmäinen sarjakuva-albumi, Blacksad, ilmestyi 2000.

Blacksad

www.blacksadmania.com

Blacksad, kuusi ensimmäistä sivua albumista *Quelque part entre les ombres*, Jysäys 2/2006.

Blacksad: Kissa varjoisilta kujilta (*Quelque part entre les ombres*, 2000), suom. Arktinen Banaani 2006

Blacksad: Valkoinen valtakunta (*Arctic-Nation*, 2003), suom. Arktinen Banaani 2007.

Blacksad: Kuin kissa ja koiri (*Comme chien et chat, Pilote* 2003), 2s. + kansikuva, Jysäys 4/2005.

Blacksad (*Cracher au ciel, Pilote* 2004), 2 s., Jysäys 2/2005.
Blacksad: Ame Rouge, 2005